

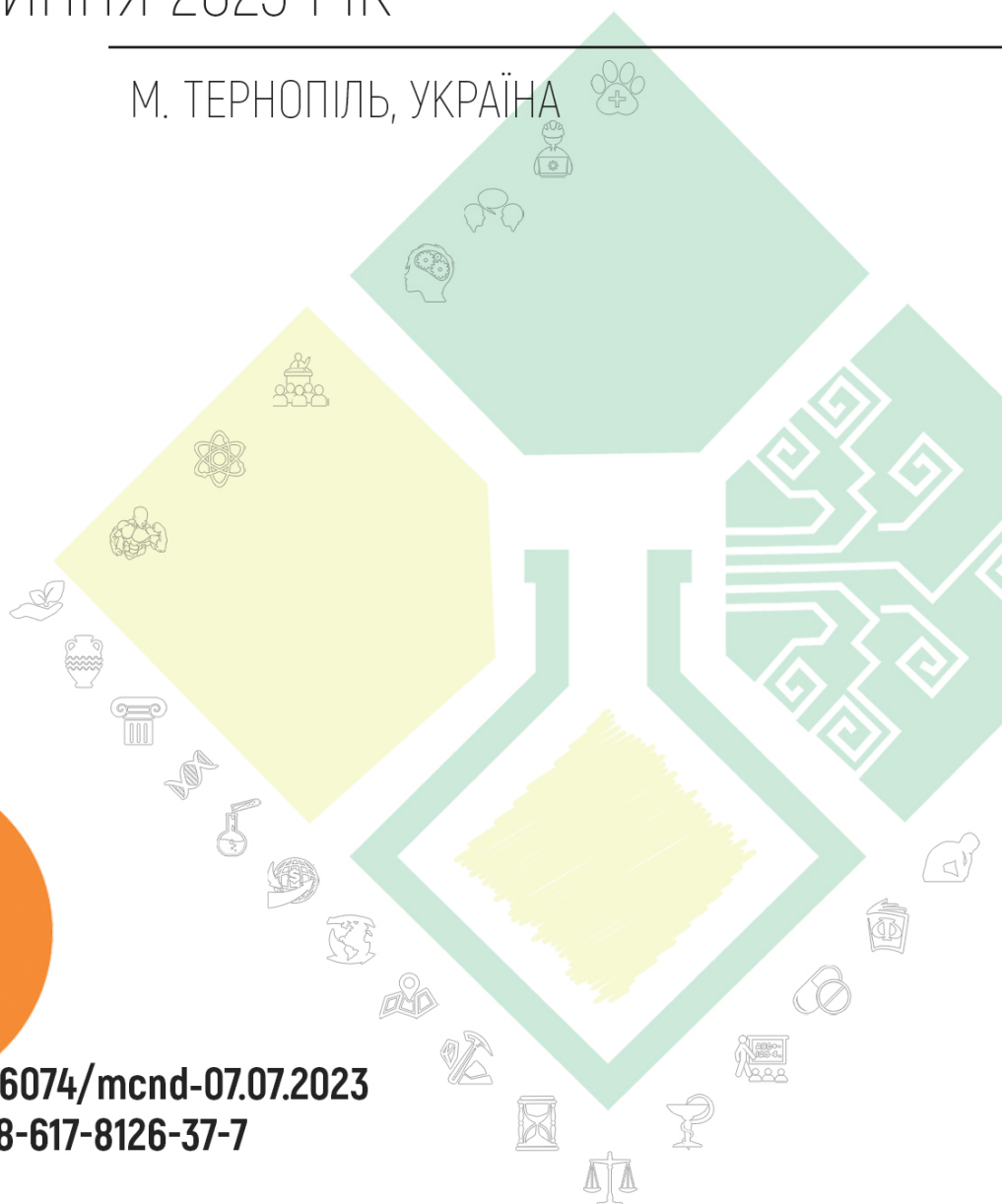
Т РАДИЦІЙНІ ТА ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

І 7 ЛИПНЯ 2023 РІК

М. ТЕРНОПІЛЬ, УКРАЇНА

DOI 10.36074/mcnd-07.07.2023
ISBN 978-617-8126-37-7

МАТЕРІАЛИ
V МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

Міжнародний Центр Наукових Досліджень

ТРАДИЦІЙНІ ТА ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

| 7 ЛИПНЯ 2023 РІК
м. Тернопіль, Україна

Вінниця, Україна
«Європейська наукова платформа»
2023

Організація, від імені якої випущено видання:
ГО «Міжнародний центр наукових досліджень»

Голова оргкомітету: Рабей Н.Р.

Верстка: Білоус Т.В.

Дизайн: Бондаренко І.В.

Конференцію зареєстровано Державною науковою установою «УкрІНТЕІ» в базі даних науково-технічних заходів України та бюлетені «План проведення наукових, науково-технічних заходів в Україні» (Посвідчення № 66 від 17.01.2023).

Матеріали конференції знаходяться у відкритому доступі на умовах ліцензії Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License (CC BY-SA 4.0).

Т 65

Традиційні та інноваційні підходи до наукових досліджень:
матеріали V Міжнародної наукової конференції, м. Тернопіль,
7 липня, 2023 р. / Міжнародний центр наукових досліджень. —
Вінниця: Європейська наукова платформа, 2023. — 246 с.

ISBN 978-617-8126-37-7

DOI 10.36074/mcnd-07.07.2023

Викладено матеріали учасників V Міжнародної спеціалізованої наукової конференції «Традиційні та інноваційні підходи до наукових досліджень», яка відбулася 7 липня 2023 року у місті Тернопіль.

УДК 001 (08)

ISBN 978-617-8126-37-7

© Колектив учасників конференції, 2023
© ГО «Європейська наукова платформа», 2023
© ГО «Міжнародний центр наукових досліджень», 2023

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ І.

ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ, МАКРО- ТА РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА

ECONOMY DIGITIZATION AND GREENING IN THE CONTEXT OF INNOVATIVE DEVELOPMENT

Tischenko V., Ostapenko V., Shkutnyk M.12

ЕКОНОМІКО-СТАТИСТИЧНИЙ АНАЛІЗ РИНКУ ПРАЦІ: РЕГІОНАЛЬНИЙ АСПЕКТ

Мазур М.В., Луняк І.В., Сіренко К.В.15

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ВИЗНАЧЕННЯ ЦІЛЕЙ ІННОВАЦІЙНОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ПОСТВОЄННОЇ ЕКОНОМІКИ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ

Матрунчик Д.М., Вахович І.М.17

РЕГІОНАЛЬНІ АКТИВИ ЯК РУШІЙНІ СИЛИ ТА ПЕРЕШКОДИ ДЛЯ РОЗВИТКУ ПРОСТОРОВИХ УТВОРЕНЬ РІЗНИХ РІВНІВ

Ляшенко В.І.19

СЕКЦІЯ ІІ.

ПІДПРИЄМНИЦТВО, ТОРГІВЛЯ ТА СФЕРА ОБСЛУГОВУВАННЯ

ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ ГОТЕЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА

Гончар Л.О., Маковей А.В.25

ПАКЕТНИЙ ПІДХІД ДО УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ В МІЖНАРОДНОМУ ОПЕРАЦІЙНОМУ МЕНЕДЖМЕНТІ

Бабич Т.О.27

СЕКЦІЯ ІІІ.

ФІНАНСИ ТА БАНКІВСЬКА СПРАВА; ОПОДАТКУВАННЯ, ОБЛІК І АУДИТ

ЗАСТОСУВАННЯ ОБЕРНЕНОГО МЕТОДУ НА ОСНОВІ НЕОПЕРАЦІЙНИХ ДОХОДІВ ДЛЯ РОЗПОДІЛУ ВИТРАТ МАЙБУТНІХ ПЕРІОДІВ

Сук П.Л.31

СУЧАСНІ ЗАСОБИ УДОСКОНАЛЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИХ СТРАТЕГІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ТА РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ

Потьомкін Л.М., Богун І.В.36

СЕКЦІЯ IV. МАРКЕТИНГОВА ТА ЛОГІСТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ

ІНТЕРНЕТ-ІНСТРУМЕНТИ В МАРКЕТИНГОВИХ КОМУНІКАЦІЯХ УКРАЇНСЬКОГО АГРОБІЗНЕСУ Кузик О.В.	39
МОДЕЛЮВАННЯ ПОКАЗНИКА СТІЙКОСТІ СПОЖИВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ ДО МОЖЛИВОГО СКОРОЧЕННЯ ЇЇ ІМПОРТУ Ємельянов О.Ю.	42

СЕКЦІЯ V. МЕНЕДЖМЕНТ, ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ

ВПЛИВ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ НА ОРГАНІЗАЦІЮ НАДАННЯ СПЕЦІАЛІЗОВАНОЇ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ В ПЕРІОД ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ Іванов Д.Д.	45
ЗАХОДИ ЩОДО ПОКРАЩЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ДІЛОВОЮ КАР'ЄРОЮ ПЕРСОНАЛУ НА ПІДПРИЄМСТВІ Іванова В.І., Кубіцький С.О.	48
КАДРОВА БЕЗПЕКА В ПУБЛІЧНОМУ УПРАВЛІННІ Потапська Б.В.	53
ОСОБЛИВОСТІ, ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ СКЛАДАННЯ ESG-ЗВІТНОСТІ ПІДПРИЄМСТВАМИ Корчагіна Л.Ф.	56
УПРАВЛІННЯ STEAM-ТЕХНОЛОГІЯМИ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ЗДО Пшебишевська І.В.	58
УПРАВЛІНСЬКО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ СТВОРЕННЯ МІЖШКІЛЬНИХ РЕСУРСНИХ ЦЕНТРІВ В УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ Цимбалюк А.С.	63

СЕКЦІЯ VI. МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ

РОЗВИТОК СВІТОВОЇ ТОРГІВЛІ В СУЧАСНИХ УМОВАХ Олефіренко В.В., Солодковська Г.В.	68
---	-----------

СЕКЦІЯ VII. ПРАВО ТА МІЖНАРОДНЕ ПРАВО

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗАКОНІВ ТА ЗВИЧАЇВ ВІЙНИ: ПОЛЬСЬКИЙ ДОСВІД Сотула О.С.	71
ВІЙСЬКОВЕ СЕКСУАЛЬНЕ НАСИЛЬСТВО В ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ Стасюк Н.А.	74
ЗАСТОСУВАННЯ ФІЗИЧНОГО ВПЛИВУ ТА ЗАКОННІ ПІДСТАВИ ДЛЯ ЙОГО ЗАСТОСУВАННЯ Мігрін Б.О.	77
МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ПРОТИДІЇ ГЛОБАЛЬНІЙ ПРОБЛЕМІ ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ. ПРОГАЛИНИ УКРАЇНСЬКОГО ЗАКОНОДАВСТВА У ДАНОМУ ПИТАННІ Лавроненко В.О., Штопенко В.М.	79
НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІЦІЯ УКРАЇНИ ЯК СУБ'ЄКТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПУБЛІЧНОГО ПОРЯДКУ ПІД ЧАС ВІЙНИ НА ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ Жукова Є.Г., Плахотний А.П.	82
НОРМАТИВНЕ ВРЕГУЛЮВАННЯ ЗАСТОСУВАННЯ ПОЛІЦЕЙСЬКИМИ ПОЛІЦІЇ ОСОБЛИВОГО ПРИЗНАЧЕННЯ ЗБРОЇ ТА БОЙОВОЇ ТЕХНІКИ ПІД ЧАС ЗДІЙСНЕННЯ ЗАХОДІВ ІЗ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ ТА ОБОРОНИ, ВІДСІЧІ І СТРИМУВАННЯ ЗБРОЙНОЇ АГРЕСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ Афанасьєв Д.С., Плахотний А.П.	85
ПОНОВЛЕННЯ УГОДИ ПРО МОБІЛЬНІСТЬ МОЛОДІ ЯК ПЕРЕЗАВАНТАЖЕННЯ УКРАЇНСЬКО-КАНАДСЬКИХ ВІДНОСИН У СФЕРІ ОБМІНІВ МОЛОДДЮ Гнілуша С.І.	87
ПРАВОВІ СПОСОБИ ЗАХИСТУ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ Вольський Р.О.	89
ПРОТИДІЯ ЗЛОЧИНАМ КОРУПЦІЙНОЇ СПРЯМОВАНОСТІ Чернецова Г.Д., Рибальченко Т.С.	91
СЕКТОРАЛЬНИЙ БЕЗВІЗ У РАМКАХ УКРАЇНА-ЄС В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ Казік Т.В.	94
ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ ЗАСТОСУВАННЯ ОСОБОЮ ЗБРОЇ ДЛЯ НЕОБХІДНОЇ ОБОРОНИ Кітов О.В.	96
УДОСКОНАЛЕННЯ РІВНЯ ТАКТИКО-СПЕЦІАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ ПРЕДСТАВНИКІВ СИЛ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ Снісар В.Є.	98

СЕКЦІЯ VIII. ІНСТИТУТ ПРАВООХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, СУДОВА СИСТЕМА ТА НОТАРІАТ

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ДОПОМОГИ В УМОВАХ БОЙОВИХ ДІЙ: ПРАВОВІ АСПЕКТИ
ТА ВИКЛИКИ ГУМАНІТАРНОГО ВТРУЧАННЯ

Капустян А.Є. 100

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА КЕРУВАННЯ ТРАНСПОРТНИМИ ЗАСОБАМИ У СТАНІ
СП'ЯНИННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Клець А.В., Шарлай А.А. 102

МЕТА ПРАВОВОГО МЕХАНІЗМУ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ СУДДІВ

Барсук М.А. 106

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ СТЯГНЕНЬ ЗА ПРАВОПОРУШЕННЯ У СФЕРІ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ДОРОЖНЬГО РУХУ

Терепищій Є.С. 108

СЕКЦІЯ ІХ. ВОЄННІ НАУКИ, НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА ТА БЕЗПЕКА ДЕРЖАВНОГО КОРДОНУ

ВАЖЛИВІСТЬ ВИКОНАННЯ ВПРАВ У РУСІ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯ ВОГНЕПАЛЬНОЇ
ЗБРОЇ В МАЙБУТНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦЕЙСЬКОГО

Мігрін Б.О. 110

ЗАСТОСУВАННЯ ПОЛІЦЕЙСЬКИМ АЛГОРИТМУ MARCH НА ВІЙНІ

Помаз А. 112

СЕКЦІЯ Х. АГРАРНІ НАУКИ ТА ПРОДОВОЛЬСТВО

ВПЛИВ ПРИПОСІВНОГО ВНЕСЕННЯ КОМПЛЕКСНОГО ДОБРИВА RENOVATION
FUERZA НА БІОЛОГІЧНУ ВРОЖАЙНІСТЬ СОНЯШНИКА В СХІДНОМУ ЛІСОСТЕПУ
УКРАЇНИ

Воропай Ю.В. 113

ПІРАКАНТА ЯСКРАВО-ЧЕРВОНА (PYRACANTHA СОCCINEA M.ROEM.). –
ПЕРСПЕКТИВНИЙ ВИД ДЛЯ ДЕКОРАТИВНОГО САДІВНИЦТВА

Ковригін В.М. 115

ФОРМУВАННЯ ЕЛЕМЕНТІВ СТРУКТУРИ УРОЖАЮ СОЇ ЗА ВПЛИВУ БУР'ЯНІВ,
АЗОТНИХ МІНЕРАЛЬНИХ ДОБРИВ ТА ГЕРБІЦИДІВ

Дикун О.В. 118

**СЕКЦІЯ XI.
ХАРЧОВЕ ВИРОБНИЦТВО ТА ТЕХНОЛОГІЇ**

ЗАСТОСУВАННЯ НОВИХ БІОДОБАВОК ЯК СМАКОВИХ СКЛАДНИКІВ У МОЛОЧНИХ
ПРОДУКТАХ ЛІКУВАЛЬНО-ПРОФІЛАКТИЧНОГО СПРЯМУВАННЯ

Науково-дослідна група:

Гачак Ю.Р., Михайлицька О.Р., Варивода Ю.Ю., Воськало В.А.121

**СЕКЦІЯ XII.
ГІРНИЦТВО ТА НАФТОГАЗОВА ІНЖЕНЕРІЯ**

ДОСЛІДЖЕННЯ ЗБАГАЧУВАЛЬНИХ ВЛАСТИВОСТЕЙ ЗОЛОШЛАКОВИХ ВІДХОДІВ
ТЕПЛОВИХ ЕЛЕКТРОСТАНЦІЙ

Глуховеря М.Р.124

**СЕКЦІЯ XIII.
АТОМАТИЗАЦІЯ ТА ПРИЛАДОБУДУВАННЯ**

RECENT ACHIEVEMENTS IN DIFFRACTION OPTICS

Vasytkovska I., Kozhushko B.127

**СЕКЦІЯ XIV.
ЕНЕРГЕТИКА ТА ЕНЕРГЕТИЧНЕ МАШИНОБУДУВАННЯ**

ОСОБЛИВОСТІ ЕКСПЛУАТАЦІЇ ЕЛЕКТРОГЕНЕРАТОРНОЇ УСТАНОВКИ
RURIS R-POWER GE1000

Науково-дослідна група:

Попов С.В., Левченко Ю.В., Харак Р.М., Басова Ю.О.130

**СЕКЦІЯ XV.
ЕКОЛОГІЯ ТА ТЕХНОЛОГІЇ ЗАХИСТУ
НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА**

ВПЛИВ ВОДИ З БУРШТИНСЬКОГО ВОДОСХОВИЩА НА РОСТОВІ ПАРАМЕТРИ
ПШЕНИЦІ (TRITICUM AESTIVUM L.)

Кравчук В.В.134

СТАВЛЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДІАСПОРИ МІСТА ТОРОНТО (КАНАДА) ДО
ЕКОЛОГІЧНИХ ПРОБЛЕМ

Лепецька В.Т.136

СЕКЦІЯ XVI. КОМП'ЮТЕРНА ТА ПРОГРАМНА ІНЖЕНЕРІЯ

ARTIFICIAL INTELLIGENCE - CRITERIA, COMPONENTS, FORM. ADVANTAGES AND DISADVANTAGES Pariiar D., Gubaryeva O.S.	138
MUTUAL BENEFIT IN AI AND CONTAINERS ORCHESTRATION INTEGRATION Lytovchenko V.	141
RESEARCH AND ANALYSIS OF DEVELOPMENT AND TESTING SPECIFICATIONS OF MOBILE APPLICATIONS Topchiy B.S., Gubaryeva O.S.	143

СЕКЦІЯ XVII. ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА СИСТЕМИ

АКТУАЛЬНІСТЬ ПОСТАНОВКИ ЗАДАЧІ РОЗРОБКИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИХ СИСТЕМ Кіліхевич Н.І.	145
ДЕЯКІ АСПЕКТИ З ПРОТИДІЇ СПУФІНГУ MAC-АДРЕС Цяпа С.М.	149
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КІБЕРБЕЗПЕКИ В ХМАРНИХ СЕРВІСАХ: АКТУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ ТА ВИКЛИКИ Саєнко О.О.	151

СЕКЦІЯ XVIII. ТРАНСПОРТ ТА ТРАНСПОРТНІ ТЕХНОЛОГІЇ

ТРАНСФОРМАЦІЯ РОЛІ ТРАНСПОРТНО-ЕКСПЕДИТОРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ НА ГЛОБАЛЬНИХ РИНКАХ ЕКСПЕДИРУВАННЯ Василенко І.В.	153
---	------------

СЕКЦІЯ XIX. ФІЛОЛОГІЯ ТА ЖУРНАЛІСТИКА

ДО ПРОБЛЕМИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ФРАЗОВИХ ДІЄСЛІВ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ Ломачевська І.І.	156
МЕДІАМИСТЕЦТВО ЯК ЗАСІБ СОЦІАЛЬНОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ Вишнякова Ю.С.	159
ПЕРЕКЛАД УЗАГАЛЬНЕНЬ ВИСЛОВІВ З РІЗНИМ ЦІЛЬОВИМ СПРЯМУВАННЯМ З ЗАСТОСУВАННЯМ ОНЛАЙН ПЕРЕКЛАДАЧІВ Єфанов Д.В.	162

ТЕХНОЛОГІЯ ВЕБКВЕСТІВ ЯК ІНСТРУМЕНТ ДЛЯ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ ПІД ЧАС ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ Потапенко Н.	165
--	-----

СЕКЦІЯ XX. ФІЛОСОФІЯ ТА ПОЛІТОЛОГІЯ

ЗАПИТ НА СПРАВЕДЛИВІСТЬ ЯК ОДИН ІЗ ГОЛОВНИХ РИКИЗІВ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА У КОРОТКОСТРОКОВІЙ ПЕРСПЕКТИВІ Гороховський Д.І.	168
---	-----

СЕКЦІЯ XXI. ПЕДАГОГІКА ТА ОСВІТА

INVESTIGATION OF LEARNING TECHNOLOGY IN THE TRAINING OF TECHNOLOGIST CHEMISTS Tkachuk H.S.	171
--	-----

THE EUROPEAN NEIGHBORHOOD POLICY: ITS IMPACT ON UKRAINIAN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS Kukharska L.	175
--	-----

ВИКОРИСТАННЯ МОДЕЛІ BYOD В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ СУЧАСНОЇ ШКОЛИ Москаленко М.С.	177
--	-----

ВИКОРИСТАННЯ ПРОЕКТНОГО МЕТОДУ В НАВЧАННІ ІНОЗЕМНІЙ МОВИ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ Лобецька І.М.	179
--	-----

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВЧИТЕЛІВ ІНОЗЕМНИХ МОВ В УМОВАХ ВОЄННОГО ТА ПОВОЄННОГО СТАНІВ Редько В.Г.	181
--	-----

ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ З ІНФОРМАЦІЙНО-ГРАФІЧНИХ ДИСЦИПЛІН Голіяд І.С., Лукашенко К.В.	186
--	-----

ОСОБЛИВОСТІ ІНТЕГРОВАНОГО НАВЧАННЯ В ЗАКЛАДАХ СПЕЦІАЛІЗОВАНОЇ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ Іваненко О.А.	189
---	-----

ОСОБЛИВОСТІ СЛОВНИКОВОГО ЗАПАСУ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ІЗ ЗНМ Шостак О.О., Рудік О.В.	191
--	-----

ПРОФЕСІЙНА КУЛЬТУРА ЯК ОСНОВА ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ПСИХОЛОГА Тлустенко А.П.	194
--	-----

ТОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ РЕАЛІЗАЦІЇ ДІЯЛЬНІСНОГО ПІДХОДУ У НАВЧАННІ ФІЗИКИ
Галатюк Ю.М., Зеленчук О.В.198

ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ДО ПРОЄКТУВАННЯ ТА
РЕАЛІЗАЦІЇ БЕЗПЕЧНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ В
УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ
Беляєва Н.П.201

СЕКЦІЯ XXII. ПСИХОЛОГІЯ ТА ПСИХІАТРІЯ

ВПЛИВ ВІЙНИ НА ПСИХОЛОГІЧНИЙ СТАН ДІТЕЙ
Жовтобрюх Н.204

ЗНАЧЕННЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ
Балан О.Є.206

ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ПРОФЕСІЙНОГО СПІЛКУВАННЯ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ
Вольський Р.О.208

САМОСВІДОМІСТЬ І САМОВІДНОШЕННЯ ОСОБИСТОСТІ
Александров Ю.В.210

СЕКЦІЯ XXIII. МЕДИЧНІ НАУКИ ТА ГРОМАДСЬКЕ ЗДОРОВ'Я

EARLY MARKERS OF ACQUIRED FANCONI'S SYNDROME ASSOCIATED WITH
TENOFVIR THERAPY IN CHILDREN
Balatska N., Amrita Gargi212

FECAL SHORT CHAIN FATTY ACIDS AND PLASMA TRIMETHYLAMINE,
TRIMETHYLAMINE-N-OXIDE LEVELS IN CORONARY ARTERY DISEASE PATIENTS
WITH ATRIAL FIBRILLATION
Scientific research group:
Melnychuk I., Sharayeva M., Kramarova V., Amrita Gargi214

КЛІНІЧНИЙ ПРИКЛАД ВИКОРИСТАННЯ КІСТКОВОГО ЦЕМЕНТУ НА ОСНОВІ
ТРИКАЛЬЦІЙФОСФАТУ, ЗМІЦНЕНОГО ГОЛЧАСТИМИ КРИСТАЛАМИ
ГІДРОКСИЛАПАТИТА
Поплавська К.С.216

НАШІ КРОКИ ДО ЛІДЕРСТВА
Літвак А.І.218

ПОНЯТТЯ ДОСТУПНОСТІ МЕДИЧНИХ ПОСЛУГ У ФОРМУВАННІ ДЕРЖАВНОЇ
ПОЛІТИКИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я
Власенко Р.В.224

УЛЬТРАСОНОГРАФІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА КОМОРБІДНИХ УРАЖЕНЬ СЕРЦЯ У
ХВОРИХ НА СИСТЕМНИЙ ЧЕРВОНИЙ ВОВЧАК
Кобак Л.О., Абрагамович О.О., Абрагамович У.О.226

**СЕКЦІЯ XXIV.
ІСТОРІЯ, АРХЕОЛОГІЯ ТА КУЛЬТУРОЛОГІЯ**

ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ ПОЛІТИКИ ОЛЕКСАНДРА МАКЕДОНСЬКОГО НА
ЗАВОЙОВАНИХ ТЕРИТОРІЯХ
Терлецька Д.Р.229

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ОБОРОННО-ПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ
ПІСЛЯ ВІДНОВЛЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТІ
Звонко І.232

**СЕКЦІЯ XXV.
АРХІТЕКТУРА ТА БУДІВНИЦТВО**

АКТУАЛЬНІСТЬ СТВОРЕННЯ СИСТЕМИ ПІДЗЕМНИХ ПАРКІНГІВ В ІСТОРИЧНИХ
ЦЕНТРАХ НАЙКРУПНІШИХ МІСТ
Чубарова Д.С.234

**СЕКЦІЯ XXVI.
КУЛЬТУРА ТА МИСТЕЦТВО**

LANDSCAPING TECHNIQUES IN THE DESIGN OF INCLUSIVE PLAYGROUNDS
Kryvuts S.V.236

ВІДОБРАЖЕННЯ ПЕРЕШКОД ТА ВИПРОБУВАННЯ СИЛИ ВОЛІ У ХОРЕОГРАФІЧНІЙ
КАРТИНІ «РИТМ ВІДНОВЛЕННЯ»
Матвіїшин О.Т.239

МОДЕРНІСТИЧНІ РИСИ ТВОРЧОСТІ У СТАНКОВОМУ ЖИВОПИСІ В.ЗАРЕЦЬКОГО
1960-Х РОКІВ
Доценко Д.С.241

ОСОБЛИВОСТІ СЛОВНИКОВОГО ЗАПАСУ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ІЗ ЗНМ

Шостак Ольга Олександрівна

ORCID ID: 0000-0002-9858-7940

канд. філол. наук, старший викладач кафедри дошкільної педагогіки і психології та спеціальної освіти імені проф. Т. І. Поніманської
Рівненський державний гуманітарний університет, Україна

Рудік Ольга Василівна

здобувач вищої освіти педагогічного факультету
Рівненський державний гуманітарний університет, Україна

Слово – основна структурно-семантична одиниця мови, без якої неможлива мовленнєва діяльність. Успішність цієї діяльності багато в чому залежить від обсягу словника, що використовується в спілкуванні, від точності та правильності розуміння значення слова, від можливостей його вибору та включення до необхідного контексту. Лексичний склад – найважливіший компонент мови, без засвоєння якого не можна опанувати мовленням як засобом спілкування і знаряддям мислення. Тому роботі над словом у школі, особливо у її початковій ланці, завжди надавали виняткове значення. Особливої уваги в цьому аспекті потребують молодші школярі із загальним недорозвитком мовлення (ЗНМ).

У процесі аналізу словникового запасу дітей із ЗНМ слід враховувати характерні їм порушення основних ланок мовленнєвої діяльності. Як стверджує О. Березан, залежно від специфіки ураження мозку може порушитися продукування мовлення на різних етапах його формування, а також процес розуміння мовленнєвого повідомлення (на різних етапах його розвитку) [1].

Є. Соботович зазначає, що здобувачі освіти із загальним недорозвитком мовлення проявляють недостатність розвитку вербального мислення і семантичної сторони мовлення; особливо бідний у них активний словник, що виражає предикативність [7].

М. Шеремет вказує на те, що у всіх дітей із ЗНМ, насамперед першого та другого рівня, простежується не тільки порушення звуковимови, недорозвинення фонематичного слуху, грубі порушення граматичного ладу, а й чітко виражене відставання у формуванні словникового запасу [6].

За дослідженнями Є. Соботович, у середньому більше 83 % першокласників із ЗНМ змогли назвати менше половини запропонованих для них картинок із зображенням предметів, які часто трапляються в побуті, дій та їх якостей. Діти не можуть самостійно опанувати достатнім обсягом словника. Бідність словника не дає їм змогу відбирати потрібні слова та правильно вживати у своєму мовленні. У результаті чого цього виникають специфічні помилки у формі заміщень [6].

Як відзначають О. Боряк, Н. Кабельнікова, для мовлення першокласників із ЗНМ, незважаючи на загальну бідність їх словника, характерна надзвичайна різноманітність його обсягу [3], [5].

Навчання молодших школярів із мовленнєвою патологією свідчить про послідовну тенденцію до збільшення словникового запасу, що насамперед простежується в учнів 2–3-х класів (у другокласників у 2,5 рази порівняно з першокласниками). Але індивідуальні розбіжності в словнику наявні й у 4-му класі. На загал побутовий словник цих дітей залишається обмеженим.

І. Богатчук і Л. Стахова констатують, що при відносно невеликому спотворенні вимови окремих звуків у слові та порушенні його складової структури («бодора» – борода, «ривмішель» – вермішель) для молодших школярів із ЗНМ характерне неправильне вживання слів за значенням: найчастіше заміна однієї назви іншою на основі смислового зближення або надмірного розширення значення, наприклад, «вода» у всіх випадках замість відро. Сміслові заміни виявляються досить типовими і стійкими як і 1–2-му, так і в 3–4-му класах. Спостерігаються заміни:

- назв предметів назвами дій і навпаки;
- назвами ознак предметів, наприклад, «залізо» – залізний;
- назвами частини предметів або назвами предметів, близьких за призначенням [2].

На думку О. Боряка, словник дітей із ЗНМ характеризується не лише недостатньою сформованістю смислового значення слів, що називають дії, а й малою кількістю слів, що виражають ознаки предмета за формою, кольором, матеріалом. Молодші школярі із ЗНМ мають обмежений та одноманітний словник, що виражає властивості дії. Діти нечасто вживають сполучники і частки. Присвійні займенники вони осмислюють не як вказівники на приналежність до когось, а як власне ім'я або як позначення тварини: такі слова, як мамин, Миколин, лисячий, діти із мовленнєвою патологією відносять до іменників [3].

Як зауважує Н. Кабельнікова, дуже поширені та стійкі помилки й заміни, зумовлені лексико-граматичною подібністю слів, передусім за складом [5]. Дослідниця додає, що низький рівень практичного володіння словотвірним аналізом, відсутність чіткого розрізнення морфем за значенням – одна з причин кількісної збідненості словника, обмеженості в самостійній семантизації нових слів за їх морфемним складом, зрештою, – причина неправильного розуміння та вживання багатьох слів [5].

Н. Гаврилова зазначає, що в мовленні учнів початкових класів із ЗНМ простежуються також лексико-граматичні помилки, пов'язані з категорією числа («ока» замість очі, «ножиця» замість ножиці), форм дієслова. Діти намагаються змінювати слова за числами, відмінками, особами і часом, але такі спроби зазвичай виявляються безуспішними [5].

Важлива особливість мовленнєвої діяльності молодших школярів із ЗНМ полягає в тому, що пасивний словниковий запас значно перевищує активний: діти розуміють значення слів, але не вміють вільно ними користуватися в самостійному мовленні. Обмеженість активного словникового запасу проявляється і в тому, що дитина одним словом позначає низку предметів, близьких за зовнішньою подібністю, ситуативною обумовленістю.

Отже, порушення, які виникають в процесі внутрішньоутробного розвитку, пологові травми, розлади інтелектуальної чи емоційної діяльності в ранньому дитинстві так чи інакше позначається на загальному розвитку мовлення дитини, зокрема – на володінні словом як основним носієм значення. Спотворена вимова слів, обмеженість лексичного складу, неправильне або неточне розуміння і вживання слова дітьми молодшого шкільного віку із ЗНМ відображається на ефективності їх спілкування з оточуючими, на можливості більш точного та виразного оформлення змісту власних думок.

Список використаних джерел:

1. Березан О. І. (2008) Неврологічні основи логопедії : навчальний посібник для студентів спеціальності 6.010100 «Корекційна освіта». Полтава : Друкарня ПП Ткалич А. М. 92 с.

2. Богатчук І. М., Стахова Л. Л. (2017) Навчання дітей із загальним недорозвиненням мовлення правильного вживання прийменників. *Сучасні проблеми логопедії та реабілітації*. Суми : ФОП Цьома С. П. С. 47–51.
3. Боряк О. В. (2015) До проблеми визначення системного недорозвинення мовлення. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 19 : Корекційна педагогіка та спеціальна психологія*. Вип. 29. С. 21–27.
4. Гаврилова Н. С. (2012) Класифікації порушень мовлення. *Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Серія : Соціально-педагогічна*. Вип. 19 (1). Кам'янець-Подільський : Медобори. С. 327–349.
5. Кабельнікова Н. В. (2017) Первинне недорозвинення мовлення у дітей (клінічний, психолінгвістичний та психолого-педагогічний аспекти) : навчальний посібник. Херсон : Борисфен-про. 222 с.
6. Логопедія : підручник. (2014) Третє видання, перероблене та доповнене / За ред. М. К. Шеремет. Київ : Видавничий Дім «Слово». 672 с.
7. Соботович Є. Ф. (2015) Вибрані праці з логопедії / Укл. В. В. Тищенко, Є. Ю. Линдіна. Київ : «Видавничий дім Дмитра Бураго». 308 с.

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

МАТЕРІАЛИ V МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

**«ТРАДИЦІЙНІ ТА ІННОВАЦІЙНІ
ПІДХОДИ ДО НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»**

7 липня 2023 року ♦ Тернопіль, Україна

Українською та англійською мовами

*Всі матеріали пройшли оглядове рецензування
Організаційний комітет не завжди поділяє позицію авторів
За точність викладеного матеріалу відповідальність несуть автори*

Підписано до друку 07.07.2023. Формат 60×84/16.
Папір офсетний. Гарнітура Cambria. Цифровий друк.
Умовно-друк. арк. 14,30. Замовлення № 378. Тираж: 50 примірників.
Віддруковано з готового оригінал-макету.

Контактна інформація організаційного комітету:

Міжнародний центр наукових досліджень
21037, Україна, м. Вінниця, вул. Зодчих, 40, офіс 103
Телефони: +38 098 1948380; +38 098 1526044
E-mail: mcnd@ukrlogos.in.ua

Видавець: Громадська організація «Європейська наукова платформа».
21037, Україна, м. Вінниця, вул. Зодчих, 18, офіс 81. E-mail: info@ukrlogos.in.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи: ДК № 7172 від 21.10.2020.